Ч. 144 Четвер 2 (14) липня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адміністрация**: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Двірскі ювілейні торжества у Відни. — До ситуациї. — Комунікат лївиці. — З іспаньско-американьскої війни. — Вісти з Хіни.)

Двірскі торжества з нагоди ювілею Є. Вел. Цїсаря розпічнуть ся, як доносять віденьскі часописи, дня 30 падолиста а скінчать ся дня 4 грудня вечером. В першім дни відбуде ся в церкви св. Стефана торжественне богослужене; на день 1 грудня припадуть два великі войскові обіди, дальше цїсарский обід родинний і представлене в опері; дня 2 грудня перед полуднем відбуде ся в новій сали Мариї Тереси в цїсарскій палатї складане почести, в котрім обході возьме участь 28 князів пануючих родин, між ними цїсар Вільгельм з жѣною. В однїм з днів, призначених на торжества, імовірно дня 4 грудня, буде даний ґалевий обід в мешканю Найдост. Архикнязя Франца Фердинанда в Бельведері а на другий день має відбути ся велике приняте в палатї Найдост. Архикнязя Оттона.

У Відни ходять ріжні поголоски, за котрих вірдостойність ручать оповідаючі, але котрі стоять з собою в суперечности. Одні кажуть, що коли би прийшло до порозуміня в язиковій справі, то правительство наміряє зараз скликати парлямент, щоби єму предложити язиковий закон, по ухваленю котрого знесе зараз язикові розпорядження. Другі знов говорять, що по порозуміню в язиковій справі покористує ся правительство §. 14 і видаючи на основі того §-у язиковий закон, знесе рівночасно розпорядженя. Що буде, як не прийде до порозуміня, тяжко сказати. На всякий спосіб положене неясне і непевне і тому ґр. Тун просив міністрів, щоби поки-що не брали відпусток і не виїздили з Відня. Лише ґр. Вельзерсгаймб перебуває хвилево в Градци. Др. Кайцль мешкає на Калєнберзї під Віднем і кождого дня приїздить до бюра. Всї инші міністри в містї. То доказує, що кождої хвилї надїють ся рішеня теперішних справ.

На четвер запросив п. Президент Міністрів конференцию представителїв вірноконституцийної більшої посїлости, а то: ґр. Освальда Туна, кн. Рогана, Кароля Аверсперґа і Дама. Ґр. Освальд Тун був вчера в тій справі у Відни і порозумівав ся з Президентом Міністрів.

Німецкі опозицийні ґазети гадають, що в теперішній хвили положене дуже поважне. Головна річ в тім, що відповість ґр. Тун на жаданя Німців. Ті ґазети подають вість, що онодї подав ґр. Тун проєкт язикового закона до відомости послів Перґельта і Швеґля та що они повідомили о тім инших предсїдателїв клюбів, так, що властиво необовязуючі конференциї вже зачали ся. Рівночасно представили ті-ж відпоручники ґр. Тунови цїлий ряд бажань і жадань німецких, а за головне услівє поставили, щоби ґр. Тун обіцяв знести язикові розпорядженя. Ґр. Тун заявив їм, що рішучу відповідь дасть на другий день.

О конференциї провідників клюбів лївиці видано вчера такий комунїкат: „На засїданю провідників клюбів лївиці в дни 10 липня ухвалено оголосити таку відозву: Нинї зібрала ся у Відни конференция провідників сполучених німецких сторонництв лївиці і на кількагодиннім засїданю займила ся подрібним виясненем цїлого теперішного політичного положеня. При тім сконстатовано однодушно, а з жалем, що пануюче серед цїлого німецкого народа в Австриї в високій степени заворушене, поважно заострило ся в наслїдок ряду средств правительственних, зарядженних в послїдних часах, як також в наслїдок становища правительства супротив ріжних грізних для устрою держави і німецкости проявів публичного житя — і що в той спосіб рішене сумних внутрішно-політичних непорозумінь стало о много труднїйше. Безпроволочне знесене язикових розпоряджень для Чех і Морави показує ся тепер, так які перше одиноким средством приверненя управильненних відносин державних та забезпечує рішучу і найбільше оправдану надію, що рада державна стане знов спосібною до працї. Чим раз більша непевність положеня і незвістність загальних політичних намірів правительства, як і досьвіди, які Німцї наробили в послїднім роцї, примушують їх до найбільшої оглядности. Тому то зібрані провідники клюбів мусять свое рішене — що до того чи мають приступити до обговорюваня з правительством справи законного управильненя язикового питаня — зробити завислим від попередної цїлковитої сьвідомости як основних принципів правительства в тій справі так і від способу їх переведеня в поодиноких галузях заряду. Отже полишає насамперед правительству можність зложити у властивій дорозї і в автентичній формі відповідні поясненя. Отсе

---

20)

Послїдна воля.

(Із шведского. — Віктора Гуґа Вікстрема).

(Дальше).

Минуло так чотирнайцять днів, аж одного дня підчас обіду дістала она телеґраму, котру отворила з нервовим поспіхом. Телеґрама упала на землю; я схилив ся, щоби єї підняти. Коли она так отверта лежала перед моїми ногами, мусів я мимо волї прочитати ті два слова, які там були написані. Там стояло коротко:

Він приїде!

Не показуючи анї трошки по собі, що я прочитав телеґраму, зложив я єї ще під столом, але не спускав ока з Міріями, коли она єї читала. Она зблїдла, встала і того дня вже не показала ся. На другий день оправдувала ся случайним нездужанєм, що не відбула лекциї, але була так само спокійна як перед тим.

Я заходив в голову, хто би то міг бути той „він“. Що то не був ніякий любовник, то видів я по ній, коли она відчитувала телеґраму. Але хто-ж би то був? Чи може який ворог, котрого она ненавидїла? А може який гонитель, перед котрим она втїкала?

Але хоч та телеґрама стала ся причиною моїх здогадів і роздумуваня, дала она менї також причину до радости. По єї одержаню, було єї поведене супротив мене тим щирійше, тим сердечнїйше. Она не противила ся тому, що я споглядав їй глубоко в очи і усьміхала ся до мене так, що аж мене то за серце ловило. Невже-ж она знала, що я єї люблю, або шукала якоїсь охорони перед грозячою небезпечностию?

Одно лиш стало менї ясно, а то, що менї треба борзо їй осьвідчити ся. Стало ся то скорше, як я думав.

Ми о мого знакомства з панею Май, відбував я що вечера мої сеанси. Она не знала того, що мене що ночи межи десятою а дванайцятою годиною не було дома, бо по каві або около осьмої години она лишала мене та ішла до своєї комнати писати листи.

Круг моїх гостий анї не збільшав ся, анї не зменшав ся. Часами приходило їх досить богато, иноді лиш один або другий, „шукаючий правди“. Кілька заплачених реклям робили своє і вабили людий, але „інтерес“ яко такий не конче приносив зиски.

Від'коли я полюбив Міріяму, відійшла вже була мене охота старати ся о якесь женьске медіюм. А она сама знов була за добра, як щоби єї ужити до сеї гри, та й вже сама єї гордість була би стала ся непоборимою перешкодою. Отже я мусів вдоволяти ся тим, що міг заробити собі на хлїб насущний та на покрите видатків.

Одного вечера мав я досить гостий. Я вже упорав ся був з пятьома, коли нараз увійшли дві молоді дами. Звичайно приймав я лиш поодинокі особи, вимково також дві разом, але нїколи більше. Они обі, видко, не хотїли розлучити ся, а в сїм случаю приказав я Каддурови впустити їх разом.

Були то правдиво північні типи, з масивними, коли так можна сказати, чертами лиця, буйним брунатним волосєм і синими очима, обі молоді і такі веселі, що аж до пустоти доходили.

Я попросив їх по французски, щоби они собі сїли, а що їх було дві, щоби они розмавляли з собою в своїй рідній мові.

Они сїли собі на софі, подивили ся одна на другу і стали сьміяти ся як дві школярки. Від сьміху не могли анї слова заговорити до себе.

Я попросив їх ще раз, щоби они дали менї почути свій голос.

По хвили одна дійстно відозвала ся і стала говорити — по шведски!

— Той старий грішник виглядає на досить хитрого, але він таки собі нїчого.

— То не конче! Але я хотїла би знати, що він нам буде ворожити. Що би то сказали наші родителї, як би нас застали у сего Турка, що мабуть має тілько жінок кілька пальців.

Они стали знов зтиха сьміяти ся і на тім скінчила ся їх розмова.

— Будьте ласкаві, говоріть ще кілька минут з собою — сказав я по французски. — Ті звуки так для мене незвичайні, що я хотїв би їх ще трохи послухати.

А що они вже набрали були трохи сьмілости, то й послухали мене та незадовго розбалакали ся з собою о найтайнїйших своїх відносинах родинних. Я дослухав ся від них далеко більше, як менї того було потреба до моєї штуки вороженя.

Не дивниця, що я се засїдане взяв тро-

заявлене вже вчера (в неділю) вечером подали посли Швеґль і Перґельт до відомости Президента міністрів. На нинішній понеділковій конференциї наново зібраних предсїдателїв клюбів дійшли до їх відомости основні принципи правительства, а імовірно на завтрішнім (вторковім) пополудневім засїданю скінчить ся над ними нарада".

З кождим днем кріпшає в Іспанії бажане, щоби вже раз покінчити нещастну війну і охоронити край від цїлковитої руїни, і хоч іспаньске правительство а з ним ґен. Блянко і цїла войскова партия доказують, що просити в теперішній хвили о мир ще передчасно, то однако мабуть не довго прийде ся ждати на заключене мира. Положенє Іспанцїв дійстно дуже сумне. Обі їх фльоти на водах Антильских і Азийских знищені, трета під Камарою чим скорше вертає з Суезу на оборону загрожених портів Іспанії, а війска на Филипинах і на Кубі полишені самі собі мусять скорше чи пізнїйше улягти сполученій переваві Американцїв і ворохобників. З другої сторони і Американцям дає ся в знаки теперішна війна. Поминувши бо великаньскі кошти і страти в людях, а дальше шкоди, які війна приносить їх торговли і промислови — бачать они добре, що наколи Іспанцї завізмуть ся вести війну дальше, то богато ще часу мине, заки Американцям удасть ся виперти їх цїлковито з Куби і Филипин та що на се треба би видати в двоє тільки гроша як до тепер і виставити ще одну таку армію як еї вже мають. Тому то дожидають они першого кроку до згоди зі сторони Іспанії і як найновійші вісти доносять радо згодились би на заключенє мира; очевидно що Іспанія мусїла би дорого за те заплатити.

Тимчасом на Кубі веде ся війна дальше і під Сантхаґо по дводневнім перемирю розпочали ся в недїлю по полудни перестрілки на ново. Іспанцї з своїх батерий розпочали перші огонь і стріляли три години, аж над вечером американьскі пушки примусили їх застановити огонь. Після американьских депеш та пальба не мала великого значіня і була лиш початком до рішучої і великої битви. Ту битву і взятє Сантхаґа приступом заповідають Американцї вже від кількох днів, а що ще доси до сего не прийшло, то здаєсь з причини, що Американцї ждали на підмогу, а іменно на артилерию, котрої там мало мають. В тій справі ось що писав перед кількома днями дописуватель американьскої ґазети „Ню Йорк Геральд":

„Ще одна така битва як 1 липня а наші войска будуть мусїли уступати. Положенє невзвичайно трудне. Міста Сантхаґа боронять 6-цалеві канони. Ми маємо лише трицалеві канони. Тяжкі канони до облоги все ще стоять на кораблях. Просто неможлива річ, аби Сантхаґо взяла піхота, що стоїть перед іспаньскими окопами і дивить ся на них. То так само неможливо, як коли-б хто хотїв розбити вертгаймівску касу пістолетом. Инакше річ представляти було би неправдою. Взагалї не повинні були висилати під Сантхаґо нїякого войска без достаточної скількости артилериї. Доки еї не буде, не може нїчого стати ся. Ми, хто знає, чи не доживемо ще й якої катастрофи. Наш теперішний похід не доказав нїчого иншого, як хиба геройство американьского вояка. Правду сказавши, то той похід переведено з незнанєм річи і з множеством похибок. Я то пишу лише длятого, щоби цїла американьска праса на то била, аби у Вашінґтонї заряджено зараз що потреба і улекшено наше положенє. Насамперед мусить прийти артилерия. Аж до того часу мусить дїлати фльота. Адмірал Самсон дуже прислуживєсь би, як би подав нам поміч. Армія потребує артилериї. Потребує підмоги. Потребує мулів до транспорту. А всього того потребує тепер".

Перед кількома днями донесли льондоньскі телеґрами, що межи Хіною а Росиєю зайшло непорозуміне в справі якихсь концесий на зелїзницї. Отже тепер надходять близші вісти о тій справі. Іменно Хіна удїлила концесию анґлїйским капіталїстам на будову зелїзницї вздовж півострова Ліяотунґ до місцевости Ніючванґ. Така зелїзниця робила би велику конкуренцию зелїзници російскій, що піде через Манджурию також на півостров Ліяотунґ до Порт-Артура, а другим раменем до Пекіну і тому Росия запротестувала против концесиї наданої Анґлїйцям і загрозила Хінї, що коли она не відбере тої концесиї, то Росия обсадить своїм войском провінцию Ілї з столицею Кульджею, що припирає до російских посілостий в середній Азиї.

З полудневої Хіни надходять грізні вісти. В провінциях Кіянґ-Фу і Кваґ ширить ся велика ворохобня. Товпи мордують урядників і войско а найбільше загрожені Европейцї. Ворохобники взяли вже міста Юнґ-шіен і Поіліп-шіен, а обступили місцевість Вухав. До Вухав вислали Анґлїйцї канонїрку і войско.

Новинки.

Львів дня 13-го липня 1898.

— Засуд в справі коломийскої катастрофи. Минувшої недїлї при заповненій щільно сали оголосив проводичий розправі радник п. Моравский приговор, силою котрого засуджено обжалованих: урядника руху Казимира Велїньского і зелїзничого банмайстра Вернера на 2 місяцї вязницї, обостреної двічи в місяць постом, і на зворот коштів розправи. Обжалованого зелїзничого робітника Никифора Вабія трибунал увільнив, а сторони пошкодовані відослав на дорогу процесу цивільного. Защитник засуджених, адвокат др. Гачевский зголосив зажалене неважности.

— Катастрофа на пароходї. З Відня телеграфують: На особовім пароходї „Ґізеля", що відплив онодї о годинї $9^1/_2$ вечером з Відня, лучила ся вчера в полудне на Дунаю недалеко Ґрайн сумна пригода. Іменно пара розірвала котел, в наслїдок чого погибло на місци трех людий з корабельної залоги, а один есть тяжко ранений. Вчера вечером вислано з Відня на місце катастрофи пароход „Мария Валерия".

— Інтернат в Сокали. Комітет інтернату для кандидатів семинариї учительскої в Сокали оповіщує конкурс на 50 місць в інтернатї в роцї шкільнім 1898/9, а то 30 безплатних, 20 за доплатою від 2 до 5 зр. місячно. Комітет приймє учеників убогих, що викажуть ся добрим поступом і добрим поведенєм. Кандидати, що вже були в сокальскім інтернатї і одержали добрий поступ і обичаї, будуть мати першеньство перед иншими; новоприняті винні при вступі до інтернату зложити одноразово 5 зр. на книжки і прибори шкільні. Питомцї інтернату одержать безплатно помешкане, страву, послугу, сьвітло, пранє, шкільні підручники на скілько їх стане і печаливий нагляд. Обовязані они однак мати власну постїль з виїмкою сїнника, біле, цїлковиту одежу лїтну і зимову, обув, ложку, ніж і вилки, а крім сего скрипцї до науки музики. Подання о приняте до інтернату належить вносити на руки дирекциї

хи з жартобливого боку. Я що правда дивив ся їм на руки, але о скілько можна вилїтав зручно все то, о чім они розмавляли, так, що они не могли надивувати ся.

— Як то дивно, як поправдї він все каже — відзивали ся они в дин голос.

Коли я скінчив, шепнула одна до другої:

— Я то все мушу розповісти італїяньскому редакторови в нашім пансіонї. Таже то дїйстне чудо!

Они вийшли поклонивши ся чемно „старому грішникови".

Ся мала історія мала мати важні наслїдки. В кілька днів по тім, як стало ся, сидів я з Міріямою в городї і пили каву. Она взяла з собою з гостинної компати ґазету і взяла ся читати, а я закурив собі циґаро. Але що она читала дальше, то я не хотїв їй перешкаджати, лиш розпер ся в кріслї та дивив ся на еї красний профіль та на еї на грецкий лад скручене волосє.

— Але, той ворожбит, Абдаллах Бен Сулиман мусить преці бути якимсь дивним чоловіком — сказала она нараз як би сама до себе.

На щастє она не подивила ся. Я в одній хвили почервонїв ся на лици як грань.

— Чому? — спитав я о скілько можна спокійним голосом.

— В нинїшнім „Osservatore Romano" єсть новинка, котра его дуже славословить. Може послухаєте?

— З найбільшою охотою — відповів я майже на силу.

Она стала читати:

Із загадочного сьвіта.

Звістний житель Всходу, Абдаллаг Бен Сулиман, котрий, як то наші читателї знають, покинув свою печеру в Тибетї, щоби своєю штукою відгадуваня будучности робити диво в новім сьвітї, перебуває від кількох недїль в Римі і дав сьвітлі докази свого тайного знаня. Лише що перед кількома днями доказав він щось такого, що може безперечно і так вже велику его славу ще збільшити. У него були дами із найзнаменитшого роду скандинавского, що хотїли довідати ся чогось про свою будучність. Мудрець зі Всходу сказав їм несподївано таку чисту правду, що навіть особа, котра знає їх від многих лїт, не могла би докладнїйше описати їх житє. Они аж не могли тому надивувати ся і вийшли від старого мудрця з тим переконанем, що заглянули в глубину недостижимої науки.

— Дїйстно, дуже дивно — сказала Міріям з тиха. — А що булоби, як би й я пішла до него та розпитала его про мою судьбу — додала она і призадумала ся.

Я хоч і як хотїв, а таки не міг і слова промовити; язик як би задеревів, уста як би щось злїпило до купи.

— Мою судьбу — сказала она, а еї лице покрило ся при тім якимсь сумом.

— Я в то все не вірю — відозвав ся я наконець, здобувшись на силу в собі. — То мабуть лиш заплачена реклама і більше нїчого.

— А де він мешкає? — спитала она.

— Я не знаю — відповів я байдужно.

— Менї здає ся, що его адреса повинна би бути в ґазетї.

Опа глянула знову до „Osservatore".

— От і єсть. — Капо ле Казе 76. — Чи не піти би менї — відозвала ся она знову з упертостию звичайною у жінок.

— Давати заробляти якомусь жидови, вірити в забобони, давати ся туманити якомусь пройдисьвітови — нї, панї Май, того би я по Вас нїколи не сподївав ся.

— Як Ви зараз на то обрушили ся! Хиба-ж то значить викинений гріш пізнати ва двайцять лїр якогось пройдисьвіта?

Як би я їй був потакував, що то дїйстно якесь чудо, то она була би мене висьміяла і вже би була й не думала о гостинї у Абдаллаха. Але що я легковажно висказував ся о его штуцї, то їй хотїло ся конче его видїти! Такі вже ті жінки!

Отже я міг еї в як найкоротшім часї сподївати ся. Ще того самого вечера приготовив ся я на то. Через цїлу годину порав ся я коло моєї орієнтальної толєти, почорнив собі брови ще більше як звичайно, старав ся о скілько можна ходити ще більше згорбленим, як би який пережитий старець та причісував собі сиве волосє на лице. Але найбільший клопіт мав я з моїм голосом. Як було менї его змінити так, щоби она его не пізнала? Насамперед пробовав я говорити зовсім тонким голосом, відтак басом. Але з того не було нїчого. Я міг на хвильку забути ся, хвиля зворушеня — а мій голос був би такий, як его дала менї природа. Треба було взяти в рот якусь механічну перешкоду, котра би мене змушувала говорити штучним голосом. По довгих пробах знайшов я наконець спосіб. Я вложив під язик кульочку з бавовни і на мою превелику радість побачив, що то помогло. Мій голос став глухий, шипячий і неприятний. Тепер був я вже на все приготовлений. Ту малу кульочку поклав я на стіл, щоби еї ужити, коли прийде Міріям.

Сего вечера було у мене незвичайно богато гостий. Тота маленька новинка в ґазетї мала величезний успіх. Около півночи я вже був так утомив ся, що вийшов до присїнка і сказав Каддурови, щоби вже нїкого не впускав. Але я не міг відозвати ся, бо в кутику сидїла — Міріям. Я вернув ся чим скорше, взяв ту кульочку, щоби мій голос змінити, і сїв собі коло стола.

Она увійшла та привитала ся зі мною як з незнакомим та з певностию себе як у сьвітової дами.

семинариї учит. в Сокалі, найпізнїйше до 25 липня, а до поданя треба долучити: 1. метрику хресту на доказ, що петент скінчив 14 рік житя: 2. сьвідоцтво убожества; 3. послїдне сьвідоцтво шкільне з укінченої VI., взглядно VII. кляси школи видїлової, або з II. ґімназияльної, взглядно реальної кляси, або також з курсів семинариї учительскої; 4. в случаю перерви в науках, також сьвідоцтво моральности за час перерви; 5. сьвідоцтво здоровля виставлене повітовим лїкарем.

— **Слота**, яка вже від довшого часу триває в Галичинї, наробила в деяких околицях богато шкоди. Сїна і конюшини, ще не звезені, псують ся; збіже, особливо озимина також виставлені на ушкоджене. Взагалї господарі глядять зі страхом в будучність, побоюючи ся, щоби слота не знищила засївів.

— **Утїк з зелїзничого ваґона.** Сими днями перевозили 20-лїтного злочинця Зиґфрида Барана зелїзницею до Більска на Шлезку. Коли зелїзничий поїзд був в повнім розгонї, вискочив злочинець через вікно з ваґона і скрив ся в недалекім лїсї. Поїзд задержано, але гляданя за переступником були марні і доси ще не удало ся его зловити.

— **Величезні гради** упали в люблиньскій ґубернії в повітах грубишівскім, янівскім і красноставскім та наробили шкоди в засївах на 350.000 рублїв. — В Галичинї гради повибивали також богато землеплодів, а шкоду обчисляють на звиж два мілїони.

— **Фальшивий ґраф.** Дня 25 м. м. явив ся в однїй торговли в Празї якийсь молодий і гарний офіцир від артилериї, з відзнаками цїсарского шамбеляна на мундурі і представив ся зібраним там на снїданку офіцирам яко ґр. Стан. Шептицкий з полку артилериї 28 дивізиї, придїлений до ґенерального штабу в Кошицях на Угорщинї. Офіцири скоро з ним пізнались і увійшли в щиру дружбу. Ґр. Шептицкий приходив що дня на „скляночку“ межи своїх войскових товаришів, котрі любувались его правдиво джентельменьским поведенем. Та вкінци звернув він на себе увагу бенькетуючих з ним товаришів тим, що часто „забував“ мошонку з грішми дома і зазичував ся у них. Вкінци дорогою телеграфічною запитали в Кошицях: що дїє ся з ґр. Шептицким? Надійшла відповідь, що ґр. Ст. Шептицкий живе в Кошицях і нїгде не виїздив. Тогди комендант войска в Празї хотів приарештувати фальшивого Шептицкого, але той майже з рук спас ся „біг-ством“. Натомість щасливійша була віденьска полїция, она всадила „п. ґрафа“ до „холодної“. Опісля показало ся, що сей фальшивий ґраф то знаний пташок Альойзій Ріттер, що має за собою славу дурисьвіта. Подорожував все в товаристві своєї любки.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і виховане.

Добрі ради.

— Що то єсть малик? (Надіслані нам поясненя.) Насамперед мусимо на сїм місци зложити сердечну нашу подяку тим Вп. читателям нашим, що зволили нам прислати пояснене слова: „малик“. З трох противних собі сторін краю, з Перемишлянщини, Станїславівщини і Староміщини наспіли ті поясненя. Єсть се відрадою для нас і знаком, що межи нашою часописию, а її читателями виробила ся щира звязь, коли так взаімно, одні другим, помагаємо собі радами; уважаємо се також за знак, що наші господарі пильно читають наші ради господарскі, а то додає нам охоти працювати в сїм напрямі неутомимо і дальше, в тім переконаню, що наша праця не без хісна і не пропадає марно. Дай Боже, щоби та звязь межи нами була ще тіснїйша, ще ширша і глубша та щоби ті взаімні ради приносили всему нашому народови як найбільший хосен. — Одно з надісланих пояснень помістили ми вже в однїй з попередних „Переписок господарских“; тут подаємо два слїдуючі: Л. С. П. В. пише нам! „В горах староміских називають рогату худобу і конї, роджені в маю „маюк“. Пізнають її по ямці на хребетї, де сходять ся передні лопатки. Така худоба, воли і конї слабі до роботи, а особливо в маю, так, що лягають в плузї. Може бути, що слово: „маюк“ перекручене на „малик“ — „маюковата худоба“ на „маликовата худоба“. У коров то не має великого значіня, бо коровами не роблять коло нас (в Староміщинї). Що така худоба чи конї погибли, то або з сильної працї в маю, коли они слабі, або з якоїсь зарази, бо „маюковатість“ не єсть заразлива“. — А. о. К. з Станїславівщини пише: „Малик“ (вимавляє ся з наголосом або на склад „ма“ або на склад „лик“) трафляє ся як у коний, так і у рогатої худоби. Єсть то ямка з на цаль за глубшки, а з на цаль за ширшки, може бути менша або більша, в тім місци, де у коня приходить шлия, а у вола ярмо. По серединї тої ямки єсть все кісточка, стояча просто до шлиї або ярма, не цїлком зкостенїла, але як хрящ, котра за кождим потисненем, навіть дуже легким з гори, подає ся і викликує біль, через що кінь в запрязї або віл в ярмі сильно отягає ся і цїлий тягар роботи звалює на товариша. Кістка тая єсть за груба як пищик в гусячім перi; звичайно рівнає ся з карком, рідко коли виставє над карк і то дуже мало, але буває і низше карку. Худобину маликовату легко пізнати, треба лише сильно раз коло раз потискати рукою карк, де має прийти шлия або ярмо, а худобина маликовата, учувши біль, стане неспокійна, бо кінь 'ме бити ногами або її кусати, а рогата худобина 'ме боронити ся рогами. Скажу, що „малик“ не єсть нїякою слабостию, але хибою, і то великою у робучої худобини. Чому забобон, що 9 або й більше відійде за маликоватою штукою, легко тепер зрозуміти: маликовата копина, чи віл не хоче і не може працювати в запрязї, через те его товариш більше робить і нищить ся; крім того маликовата худобина рідко коли добре виглядає, бо все неспокійна при роботї. Корова маликовата менше дає молока. Маликокатість, так бодай говорять, переходить з родичів на дїти. На ярмарцї маликоватої худобини або коня нїхто сьвідомий тої хиби не купить. Купець один другому каже: Не купуй, бо то маликовата! — але з тяжкою бідою і аж по великих просьбах поучить жид або селянин купець, що то єсть той ненавістний „малик“. Коний таких не треба купувати, бо хто купить, то мати-'ме більше клопоту і тяганини, як такий кінь варт. Що-до рогатої худоби, то маликуватого вола до роботи купувати не можна, а хиба на заріз, або на опас; але й опасений лихше платить ся, бо жид купець каже, що то „трефне“ і не хоче добре платити, хиба що так упасе ся, що малика не пізнати. Однакож що-до тої трефности сумнїваю ся, бо на заріз купують, отже, видко, лиш туманять, щоби дешево купити і заробити. Отже посередно маликовата штука потягає за собою через страту на нїй самій через ходжене з нею по ярмарках і т. д. хоч не 9 або більше штук, то все-таки дещо з кишенї, а коли згине, то таки — кажуть — піде три штуки, коли не девять або більше. Хибу „малик“ нїхто не подає межи радами на що уважати при купнї коний — чому, не знаю. Здає ся тому, що рідко хто знає, що то єсть правдивий малик, бо треба знати, що цїлком що иншого називають у нас несьвідомі маликом, а іменно називають хибно то, що по нїмецки каже ся Überbautsein або дві кістки відстаючі коло хребта у товарини, чи коняки, а котрі при добрім утриманю зарівнують ся з хребтом. — (Від Редакциї: Ми позволимо собі зробити тут замітку, чи „малик“ не єсть случайно рід мертвої кістки в наслїдок запаленя костий на хребті межи лопатками).

Я відзивав ся до гостий з моєю першою просьбою завсїгди по французски.

— Позвольте менї почути свій голос.

Она через хвильку не знала що робити а відтак виголосила з памяти поезийку Сіллі-Прідомма [1]).

Анї одного фальшивого наголосу, анї одного тону, що не був би правдиво французский.

Так не говорить нїяка Анґлійка по французски. Тепер я вже знав, що Міріям Май то не Анґлійка, лиш мабуть чи не з того народу, що має здібности до всїляких язиків — мабуть чи не Росиянка.

Коли виголосила ту поезийку, я приглядав ся їй через хвильку. В її постави було щось сумовитого. Подобала на Антиґону або на Медею.

— Подайте менї свою лїву руку — сказав я.

Она подала менї делїкатну, білу, аристократичну ручку з синими жилочками і рожевими нїгтиками. Я обернув її і побачив сїть малесеньких зморщків.

З її руки перейшов нїби електричний ток до моєї. Її рука дрожала, і моя також. Она кинула ся, і моя також. Она почала нервово рвати ся і моя також.

Она вірила в мою штуку.

Від неї до мене переходила дрожачи кріпка віра в якісь духи, що можуть глянути в будучність. Я почув ся сильнїйшим як звичайно, її віра побідила мої сумніви.

Зразу держав ся я науки мого великого учителя Дебаролля. Я вичитував з черт її руки неодно, що він уложив в систему, але то було лиш через хвильку. Чим більше я вдивляв ся в ті черти і зморщки, тим більше набирав я вдохновеня, якогось такого вдохновеня, якого перед тим лиш рідко зазнавав, а нїколи з такою силою.

Долоня її зміняла свою форму і краску. Представляла якусь околицю, міста і озера; зміняла так борзо, як би хтось піднимав одну заслону за другою перед сценами, повними потрясаючого горя і бурливих пристрастий. Я побачив веселу молодість, ряд щасливих лїт, але відтак прийшли бурі, що пустошили, громи, що били, филї як гори, що замулювали замки і міста. А помежи тим яснїли тихі сцени родинного житя і любови, та підносячий духа настрій.

Грубим глухим голосом розповідав я Міріямі, що видїв. Вся шарлятанерия щезла була у мене; я слухав сили, над котрою не міг запанувати. Я забув, що передо мною стояла моя любов; я не видїв нїчого лиш руку і ледви знав чия она.

В екстазі, як у тої дельфійскої Питиї вибспівував я пісню горя о пуждї житя.

Коли я скінчив, почув я голос — але нїби якийсь такий далекий, такий непевний, такий вовсїм не той, як у Міріями. Она шепнула:

— А моя лїнія житя? Чи Ви на ню забули?

Я забув на ню. Я подивив ся знову на долоню, і знов могучою струєю перейшла в мене маґнетична сила.

— Кров! Кров! Она іде через кров! А відтак — перетята — так скоро — як би ножицями богинї смерти — вимовив я на силу.

Я почув тверде стиснене руки, поніс ся приглушений голос і Міріям як би якась нічна мара анї не писнувши повалила ся коло мене на землю.

(Дальше буде).

[1]) Sully-Prudhomme, французский поет, родив ся 1838 р.

Телеґрами.

Відень 13 липня. Конференция провідників клюбів лївицї відбувала ся вчера дальше від 5 до 9-ої вечером. Ухвали конференциї мають бути поки що задержані в тайнї.

Париж 13 липня. Рада мінїстрів постановила потягнути до судової одвічальности бувшого підполковника Пікарта за то, що подавав до відомости „неуправнених осіб“ документи дотикаючі краєвої оборони. Та справа стоїть в звязи з процесом Драйфуса.

Вашинґтон 13 липня. Ґен. Шафтер телеґрафує дня 11 липня, що вечером того дня вивісили Іспанцї в Сантхаґо білу хоругов і нараджують ся над підданем міста. Сантхаґо окружене з всїх сторін.

Кінґстон (на Ямайцї) 13 липня. Доносять, що Сантхаґо вже піддало ся.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).